

روزشمار جنگ

شنبه

۳۰ مرداد ۱۳۶۱

۱ ذیقعه ۱۴۰۲

۲۱ اوت ۱۹۸۲

۷۵۲

توپخانه‌های ارتش عراق با گلوله‌باران مناطق مسکونی شمال غرب کشور، دو تن از اهالی روستای مرزی "دزلی" در حوالی مریوان را شهید و ۴ تن را نیز زخمی کرد.^(۱)

۷۵۳

امروز رزمندگان خودی متشکل از نیروهای سپاه پاسداران، بسیج و ژاندارمری که برای گشت‌زنی و تأمین در حوالی سقز به منطقه روستاهای "یازی بلاغی" "سوینج"، "هیکلی" و "باغلوچه" رفته بودند، در کمین ضدانقلاب گرفتار شدند و پس از یک درگیری ۷ ساعته، با تحمل تلفات و ضایعاتی حلقه محاصره را شکستند. در این درگیری که با آتش سنگین ضدانقلابیون همراه بود، ۲۷ تن از نیروهای پاسدار شهید و ۴ تن مجروح شدند؛ سه تن نیز به گروگان ضدانقلابیون درآمدند و یک دستگاه تویوتا، دو دستگاه بی‌سیم و چندین سلاح سبک دیگر هم به دست آن‌ها افتاد.

از نیروهای ضدانقلاب نیز ده تن کشته شدند؛ یک دستگاه سیم‌رغ و یک دستگاه جیپ آنان نیز به آتش کشیده شد.^(۲)

در این روز افراد ضدانقلاب که درحال ورود به شهر سنندج به کمین نیروهای خودی برخورد کرده بودند، با شلیک گلوله به سوی خانه‌های مردم، دو خانه را ویران کردند که یک تن شهید و چند زخمی برجای گذاشت. در این درگیری ۷ تن از ضدانقلابیون نیز کشته شدند.^(۳)

در محور نقده - پیرانشهر نیز سه تن از نیروهای ارتش جمهوری اسلامی ایران و عشایر مسلمان کرد در حمله ضدانقلابیون به خودرو آن‌ها، به شهادت رسیدند.^(۴)

در محور کرجو - سنندج نیروهای کومله سرگرم مین‌گذاری جاده بودند که با آتش ناگهانی خمپاره‌های خودی سراسیمه شدند و در حالی که می‌گریختند به اشتباه روی مین‌هایی رفتند که خود کاشته بودند و بدین ترتیب پنج تن از آن‌ها کشته شدند.^(۵)

امروز در محور پیرانشهر یک دستگاه کمپرسی وزارت راه با راننده در راه "سیلوه" به دست ضدانقلاب افتاد و در جریان بازپس‌گیری خودرو و آزادی راننده آن، دو تن از برادران پاسدار شهید و چهار تن زخمی شدند. نیروهای ضدانقلاب نیز با تحمل چند کشته، متواری شدند.^(۶)

۷۵۴

نیروهای سازمان مجاهدین خلق در عملیات امروز خود در خیابان اسکندری یک یخچال‌ساز را هدف حمله مسلحانه قرار دادند که با وجود اصابت سه گلوله به وی، خوش‌بختانه جان سالم به در برد.^(۷)

۷۵۵

امروز سومین و آخرین جلسه دادگاه صادق قطب‌زاده برگزار شد. وی دربارهٔ تصمیم‌گیری برای انفجار بیت امام خمینی گفت: «باید بگویم برخلاف اصرار دادستان که می‌خواهد ثابت کند در آن جلسه ما راجع به این مسئله تصمیم گرفته بودیم، باید بگویم به هیچ عنوان راجع به این مسئله تصمیم‌گیری نشد، اما مسئله‌ای که باعث نهایت تأسف من است باید بگویم من باید در همان جلسه با این مسئله مطروحه با صراحت مخالفت می‌کردم که نکردم و گناه این مسئله را می‌پذیرم ...»

در این باره چند پرسش دیگر نیز مطرح شد و قطب‌زاده پاسخ‌هایی داد:

«س- آیا شما نقشه بیت امام را در اختیار توطئه‌گران قرار دادید؟

ج- مسئله محاصره آن‌جا مطرح بود و من یک نقشه مبهم که روی هوا کشیده شده بود را در اختیار آن‌ها گذاشتم.

س- به هر حال قبول دارید که یک نقشه مبهم را در اختیار آن‌ها گذاشتید؟

ج- بله یک نقشه مبهم به آن‌ها دادم که خودم هم نمی‌دانستم چی هست برای این که عقیده‌ای نداشتم که زیاد در این مسئله دخالتی کنم.

س- آیا این مسئله را که قرار بود در کنار بیت امام منزلی منفجر شود، در جلسه مطرح شد یا خیر؟

ج- این‌ها گفتند که برای محاسبات می‌خواهیم آن‌جا را ببینیم که من کسانی را معرفی کردم و آن‌ها رفتند و آن‌جا را دیدند و پس از آن آمدند و گفتند که می‌خواهیم آن‌جا را منفجر کنیم.»

دادستان سپس پرسش‌هایی مطرح کرد در مورد موافقت وی با بازگشت رضا پهلوی به ایران، همچنین نوع همکاری وی با مدنی (فرمانده سابق نیروی دریایی) و حزب رنجبران که قطب‌زاده توضیحاتی داد:

«س- یکی از مطالبی که آقای زارع مطرح کردند این است که شما گفتید که اگر رضا پهلوی ثروت‌ها را بیاورد، می‌تواند به ایران برگردد و حتی فعالیت سیاسی داشته باشد،

همچنین دکتر امینی؛ این مسئله چه بوده است؟

ج- من گفتم در یک عفو عمومی که راجع به همه داده می‌شود، همه می‌توانند به شرط این‌که ثروتهایی را که از ایران غارت کردند برگردانند و مثل یک آدم عادی زندگی کنند، می‌توانند به ایران بازگردند.

س- به خاطر دارید چه مقدار پول به افراد مختلف داده‌اید؟

ج- بین دو تا سه میلیون تومان.

س- شما در پرونده خود مطرح کردید که دو بار برای مدنی (تیمسار مدنی که به خارج گریخته است) پیغام فرستادید، ممکن است توضیح دهید این پیغام‌ها چه بوده است؟ می‌خواستید بگویید با شما همکاری کنند؟

ج- نه، من هیچ تقاضای همکاری از ایشان نکردم و معتقد بودم که ایشان عادلانه کار می‌کنند.

س- به وسیله چه کسی برای ایشان نامه فرستادید؟

ج- یک دفعه به وسیله آقای منشی و بار دیگر توسط شخصی به نام سلیمی.

س- شما با حزب رنجبران رابطه‌ای داشته‌اید؟

ج- یک نفر بود که هر دو ماه یک بار می‌آمد پیش ما و صحبت می‌کرد آن هم به اعتبار رابطه با شخصی به نام زربخش که من از اروپا او را می‌شناختم. البته رابطه ما با آن‌ها موقعی بود که آن‌ها رسمی و علنی بودند و شخص مذکور چند شماره روزنامه برای من آورد. س- از ایشان کمک نخواستید؟

ج- آن‌ها می‌گفتند اگر شما بخواهید روزی کاری بکنید، ما حاضریم یک نفر را بفرستیم کار بکند. ما گفتیم هر موقع خواستیم، می‌گوییم تا ببینیم چه می‌شود. ...»
قطب‌زاده همچنین در این دادگاه چگونگی همکاری خود با آیت الله شریعتمداری و برخی افراد خارجی در خصوص کودتا را تشریح کرد. در پایان جلسه اعلام شد که دادگاه برای صدور حکم روز دوشنبه اول شهریور ماه (پس فردا) وارد شور خواهد شد.^(۸)

۷۵۶

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۲۵۰ تن دیگر از مردم رانده شده عراق، از یکی از مرزهای غربی کشورمان وارد ایران شده‌اند.^(۹)

پیش‌مرگان کرد عراقی با کمین در مسیر یک واحد گشتی عراقی‌ها در نزدیکی پادگان بانی‌بنوک، سه تن از آن‌ها را به هلاکت رساندند.^(۱۰)

۷۵۷

به رغم اظهارات مسئولان عراقی مبنی بر انصراف از برگزاری اجلاس سران غیرمتعهد در بغداد، این کشور همچنان کوشش می‌کند تا اجلاس وزیران خارجه کشورهای عضو

غیرمتعهدها را در بغداد برگزار کند. به همین منظور رئیس دفتر حفاظت از منافع عراق در قاهره، پیام فوری حکومت عراق را تسلیم دکتر "پطروس غالی" (وزیر مشاور در امور خارجه مصر) کرد که در آن از تلاش‌هایی که جهت برکناری بغداد از میزبانی کنفرانس وزیران خارجه جنبش عدم تعهد انجام می‌شود، شکایت شده است. خبرگزاری جمهوری اسلامی، در ادامه این خبر افزود: «دولت عراق در این نامه مصرانه از مصر خواسته است که در تلاش‌های دیپلماتی که عراق در جهت خارج ساختن اوضاع از بن‌بست و تأمین برگزاری کنفرانس در موعد مقرر شروع کرده، مشارکت نماید.»^(۱۱)

۷۵۸

در مورد جنگ عراق با ایران، "حبیب شطی" دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی در مصاحبه‌ای با خبرگزاری فرانسه در "نیامی" پایتخت نیجر، با اشاره به اعزام هیئت‌های کاملی از دو کشور به نیجر برای اجلاس مقدماتی سیزدهمین کنفرانس وزیران خارجه کشورهای اسلامی، گفت که این اجلاس از کنفرانس اسلامی می‌خواهد تا یک پیشنهاد صلح تهیه کند. با وجود این، وی تأکید کرد که در چارچوب جلسه کنونی پیش‌بینی نمی‌شود که دو کشور به توافق فوری دست یابند.^(۱۲)

"مروان القاسم" وزیر خارجه اردن نیز در مورد کنفرانس وزیران خارجه کشورهای اسلامی گفت که این اجلاس اختصاص دارد به بحث و بررسی مسائل مهم اسلامی که در مقدمه آن تجاوز اسرائیل به لبنان، مسئله فلسطین و جنگ عراق و ایران قرار دارد.^(۱۳) وی همچنین گفت: «درمان تجاوز اسرائیل به لبنان و حمله ایران به عراق، با ایجاد یک موضع یک‌پارچه عربی و اسلامی میسر است.»^(۱۴)

۷۵۹

"لئونید برژنف" رئیس‌جمهور شوروی و "لسد دنبال" رهبر مغولستان، امروز در دیدار با یکدیگر، خواستار پایان درگیری عراق و ایران از راه مذاکره شدند.

آسوشیتدپرس با اعلام این خبر افزود: «شوروی و مغولستان از حل و فصل سیاسی مشکلات بین این دو کشور همسایه استقبال خواهند کرد. رهبران دو کشور در این ملاقات گفتند تداوم درگیری باعث پیچیدگی اوضاع در منطقه و بدون تردید ناقض منافع هر دو کشور خواهد شد.»^(۱۵)

روزنامه "اکنومیک" چاپ دهلی‌نو، درباره وضعیت فروش نفت عراق در گزارشی نوشت: «دو سال به طول می‌انجامد تا ظرفیت تولید نفت عراق روزانه به میزان یک میلیون بشکه برسد و این مقدار یک سوم آن چیزی است که عراق قبل از جنگ با ایران به کشورهای مختلف صادر می‌کرد.»

به گزارش این روزنامه، "عبدالمنع حسن الوان" معاون وزیر نفت عراق، اعلام کرده است که

اگر کشورهای اروپای غربی و ژاپن نفت عراق را خریداری نکنند، روابط عراق با این کشورها تیره خواهد شد.^(۱۶)

۷۶۰

"شیخ صباح" وزیر امور خارجه کویت در گفت‌وگویی با هفته‌نامه "المجله" چاپ لندن، درباره‌ی شایعه اعلام آماده‌باش ارتش کویت که پس از اخطار ایران مبنی بر توقف ارسال کمک‌های کویت به عراق، صورت گرفته است، گفت: «در این مورد بیش از حد مبالغه شده و اگر آماده‌باش لازم باشد، می‌بایستی فرمان آن در مقابل اشغال لبنان و بمباران راکتورهای اتمی عراق توسط رژیم صهیونیستی، صادر شود.»^(۱۷)

۷۶۱

هیئت اقتصادی - فنی کشورمان به ریاست مهندس بهزاد نبوی وزیر صنایع سنگین که به دعوت جمهوری دموکراتیک خلق چین، مجارستان، کره ... به این کشورها رفته بود، به تهران بازگشت.

مهندس نبوی در مورد دلیل سفر به این کشورها، گفت: «هدف سیاست بازرگانی و خارجی جمهوری اسلامی ایران بریدن هرچه بیش‌تر از ابرقدرت‌ها و قدرت‌های سرمایه‌داری - که ارتباط با آنها ایجاد وابستگی می‌کند - و نیز گسترش هرچه بیش‌تر روابط اقتصادی و فنی با کشورهای جهان سوم است.»^(۱۸)

درباره‌ی سفر این هیئت به کره شمالی، روزنامه "فرایت فورتر" چاپ آلمان، امروز نوشته است: «بهزاد نبوی وزیر صنایع سنگین جمهوری اسلامی ایران، در سفر خود به کره شمالی مذاکراتی را برای خرید اسلحه از این کشور، آغاز نموده است. نبوی مأموریت دارد که به همراه محسن نوربخش رئیس بانک مرکزی جمهوری اسلامی، قراردادهایی را برای خرید اسلحه و تجهیزات نظامی با کره شمالی منعقد سازد.»^(۱۹)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۱/۵/۳۰

- ۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۶، ۱۳۶۱/۶/۱، ص ۲، سنندج - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۱
- ۲- سند شماره ۱۶۸۹۰ - مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی شماره (۳)، از ستاد مشترک سپاه منطقه ۷ - واحد طرح و برنامه عملیات (اطلاعات عملیات)، ۱۳۶۱/۶/۱۶، ص ۳.
- ۳- پیشین، صص ۱ و ۲.
- ۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۵۵، ۱۳۶۱/۵/۳۱، ص ۷، ارومیه - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۰
- ۵- مأخذ ۲، ص ۵.
- ۶- سند شماره ۷۱۹۵۳ - مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرمانده منطقه ۵ سپاه پاسداران، به فرماندهی کل سپاه پاسداران، ۱۳۶۱/۶/۱، به نقل از سپاه پیرانشهر.
- ۷- مأخذ ۱، ص ۳، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۱، به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منطقه ۱۰ کشور.
- ۸- روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۶/۱، صص ۴ و ۱۵.
- ۹- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۰، ص ۲، باختران - خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۰- سند شماره ۱۶۷۸۱ - مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی شماره ۱۵۹ - ۱۴۵، فرماندهی اطلاعات، ۱۳۶۱/۶/۴، ص ۹.
- ۱۱- مأخذ ۴، ص ۱۰، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۰، به نقل از دفتر حفاظت از عراق در قاهره، به نقل از دولت عراق.
- ۱۲- مأخذ ۴، ص ۳، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۰، به نقل از دبیر کل سازمان کنفرانس اسلامی در مصاحبه با خبرگزاری فرانسه در نیامی.
- ۱۳- مأخذ ۴، ص ۱۷، رادیو امان (عربی)، ۱۳۶۱/۵/۳۰، به نقل از وزیر خارجه اردن در گفت‌وگو با خبرنگار اردن.
- ۱۴- پیشین.
- ۱۵- مأخذ ۴، صص ۲ و ۳، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از آسوشیتدپرس به نقل از خبرگزاری تاس از مسکو، ۱۳۶۱/۵/۳۰
- ۱۶- دفتر سیاسی سپاه، نشریه "رویدادها و تحلیل"، شماره ۴۴، ۱۳۶۱/۶/۲۲، ص ۴۳، به نقل از "بولتن نفت"، شماره ۶، به نقل از خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از روزنامه اکونومیک، چاپ دهلی نو.
- ۱۷- مأخذ ۴، ص ۹، کویت - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۵/۳۰، مصاحبه وزیر امور خارجه کویت با هفته‌نامه "المجله"، چاپ لندن.
- ۱۸- روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۵/۳۱، ص ۲، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از وزیر صنایع سنگین ایران.
- ۱۹- واحد مرکزی خبر صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۱/۵/۳۰، ص ۲، رادیو ایران، ۱۳۶۱/۵/۳۰، به نقل از روزنامه "فرایت فورتر"، چاپ آلمان، ۱۳۶۱/۵/۳۰.